

عنوان مقاله:

پژوهشی در قاعده فقهی درءالحد

محل انتشار:

فصلنامه فقه و اصول، دوره 32، شماره 1 (سال: 1379)

تعداد صفحات اصل مقاله: 44

نویسنده:

محمدتقی فخلعی - دانشکده الهیات، دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

یکی از قواعد مهم فقهی که در حقوق جزای اسلام اهمیت زیادی دارد، قاعده "درءالحد" نام این قاعده از حدیث نبوی مشهور و متفق بین شیعه و اهل سنت یعنی حدیث "ادروالحدود بالشبهات" اتخاذ و مفهوم آن مورد تسالم همه فقهای اسلام واقع شده است. براساس این قاعده در صورت حذوث هرگونه شبهه ای، چه در مقام ثبوت برای عامل جرم و چه "مقام اثبات و دادرسی برای قاضی شرع، حدود و مجازاتهای شرعی ساقط می شود. قاعده "درءالحد" بیانگر روح تخفیف و تسامحی است که اساس تشریحات جزایی اسلام را تشکیل داده و تا حد زیادی تامین کننده امنیت متهمان به جرایم است؛ همچنین نشان دهنده اهتمام عظیمی است که اسلام به حرمت و شخصیت انسانها به خرج داده و مانع از کیفر و مجازات بی دلیل و اثبات نشده آنان می شود. فقهای اسلام بحث های گوناگونی را پیرامون این قاعده و تقسیم شبهات و اقسام مجازات شرعی که موضوع این قاعده است مطرح کرده اند. بررسی تطبیق نظریات فقهی فقهای اسلام و نیز آرای حقوق دانان جدید از جمله اهدافی است که در این گفتار دنبال شده است

کلمات کلیدی:

قاعده فقهی، حد (حدود)، تعزیر و قصاص، درءالحد، شبهه دارئه، شبهه موضوعیه، شبهه حکمیة، شبهه جهل، شبهه اکراه، شبهه قاضی، شبهه عامل، تخفیف و تسامح، اصل برائت، جهل قصوری، جهل تقصیری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1464658>

